

کار زشتی را نشر دهد، همانند کسی است که آن را در آغاز انجام داده). (کافی جلد ۲، صفحه ۳۵)
پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرماید: «اوقات عزیز را در گناهان و محرمات خرج مکن تا عبادتین مردم باشی، به آنچه از راه کسب مشروع، خدایت عنایت فرمود خشنود باش تا بی نیازترین افراد باشی، به همسایه نیکی کن تا مومن به حساب آبی، آنچه برای خود دوست داری برای همه دوست داشته باش تا اهل یقین باشی و از خنده زیاد پرهیز که خنده زیاد دلها را میمیراند»

اگر به مصادیق اشاعه فحشا دقت کنیم می بینیم که ما هم از عناصر فعال هستیم هر لطفه ای را خیلی راحت نشر می دهیم، چه یک مرجع عالی قدر را سوژه خود کرده باشد، چه احکام صریح خداوند را. گاهی داریم عامل تفرقه می شویم و گاهی اعتقادات مذهبی افراد را نشانه می رویم. یادمان باشد خداوند متعال در جواب این بی مبالاتی به ما هشدار غذایی دردناک در دنیا و آخرت را می دهد.

۳- هدر دادن وقت

یک زمانی می گفتند وقت طلاست اما وقتی وارد دنیای مجازی می شویم این وقت دیگر هیچ ارزشی ندارد ساعت ها مطالب تکراری گروههایی که در آن ها عضو هستیم را می خوانیم و پاسخ می دهیم، اخبار زندگی خصوصی بازیگران و هنرمندان داخلی و خارجی جزئی از برنامه روزانه عده ای از ماست خلاصه در این وادی عمر هدر می دهیم و بس.

رازهای خود باش و رازی را که به تو سپرده شده است ، افشا مکن که افشای راز، خیانت است «غرالمکم»

۲- اشاعه فحشاء

معنای اشاعه، انتشار است. و فحشا به معنای گفتار و رفتار ناپسند و قبیح است. (ابن منظور، لسان العرب، ج ۱۰، ص ۱۹۲) و منظور از آن آشکار کردن و رواج دادن زشتی هاست، زشتی هایی که مصادیقش در شبکه های اجتماعی می شود نشر بی حجابی، تشویق به ارتباط با نامحرم ، رواج دادن فحاشی و بد دهنی با انتشار پیام های غیر اخلاقی و رکیک، نشر دادن مسائل جنسی و تحریک کننده با آیکن ها و پیام ها، تصاویر و فیلم هایی که به همین منظور ساخته شده اند.

این اشتراک گذاری های نا آگاهانه ما باعث کم رنگ شدن قبح این اعمال می شود و روز به روز این مسائل عادی می شود آفتدر عادی که از یک عمل گناه و ضد ارزش به یک ارزش و نمادی از فرهنگ و تجدد تبدیل شده اند.

-گناه اشاعه ی فحشا

خداوند متعال در قرآن کریم می فرماید: **إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ** (نور ۱۹) کسانی که دوست دارند زشتی ها در میان مردم با ایمان شیوع یابد، عذاب دردناکی برای آنان در دنیا و آخرت است و خداوند میداند و شما نمیدانید!
همچنین از پیامبر اسلام(صلی الله علیه وآله) می خوانیم: **«مَنْ أَدَاعَ فَاحِشَةً كَانَ كَمُبْتَدِئِهَا»؛ (کسی که**

شبکه های اجتماعی، بستر اشاعه ی فحشا

در روزگاری که کوچکترین خبر و اتفاقی در چشم بر هم زدنی جهانی می شود، مردم دیگر حرفی را در دلشان نگه نمی دارند حتی جزئی ترین احساساتشان را هم به اشتراک می گذارند، حتی خطاها و اشتباهاتشان را هم با دیگران مطرح می کنند همان مسائلی که بارها گفته اند، حتی با دوست خود هم مطرح نکن شاید روزی دشمن تو بشود. چه برسد به اهالی بی شمار شبکه های اجتماعی. در این فضا به ناگهان حجم زیادی از اطلاعات به دست ما می رسد و ما هم بدون سبک سنگین کردن برای دیگران ارسال می کنیم ، خبرهایی که گاهی ممکن است اثرات سوئی به دنبال داشته باشد.

در اینجا به طور اختصار به چند مورد از آسیب های رفتارهای خود در شبکه های اجتماعی اشاره می کنیم شاید در به اشتراک گذاری هایمان کمی حواسمان را جمع کنیم.

۱- افشای اسرار شخصی

وقتی ما می آییم اسرار زندگی شخصیمان را مطرح می کنیم یعنی داریم دشمنان بالقوه خود را مسلح می کنیم به سلاح هایی که فردای روزگار که دشمن شدیم ما را به رگبار بیندند، تهدیدمان کنند، تمسخر کنند، خانواده مان را زیر سوال ببرند. و این خیانتی است به خودمان به همسر و پدر و مادرمان.
امیرالمومنین علی (ع) می فرماید: **«كُنْ بِأَسْرَارِكَ تَخِيلاً ، وَلَا تَذَعْ سِرّاً أَوْ دَعْتَهُ فَإِنَّ الإِذَاعَةَ خِيَانَةٌ»؛ بخیل**

با ناراحتی تعریف می گردد: زندگیم خوب بود، درس خوب بود، کارم رو برنامه بود، تو مهمونی ها تو جمع بودم، خوابم به موقع بود، تا اینکه یک نفر اومد گفت: واقعا گوشیت اینترنت نداره...!!؟

عدم انتشار اطلاعات شخصی در فضای مجازی

نوجوانان باید نسبت به عدم انتشار اطلاعات و تصاویر و فیلمهای شخصی خود و خانواده حساسیت داشته باشند. محل زندگی و آدرس منزل و محل کار پدر و مادر و مدرسه و دانشگاه و شماره تلفن و ... از جمله مسائلی است که نباید در فضای مجازی منتشر شوند. خانوادهها باید آگاهانه با این مسایل برخورد نموده و به فرزندان خود گوشزد نمایند که به هیچ عنوان به هیچ فردی نباید اطلاعات زندگی خود را بدهند تا از صدمات و لطمات برخی شیادان در امان بمانند.

من و شبکه اجتماعی

به اعتبار محتوای داخل شبکه اعتمادی نیست. شایعه می شنوم و شایعه پخش می کنم . به سلامت اخلاقی محتوای داخل شبکه نیز اعتمادی نیست.

من و خودم

مدیریت زمان را از دست می دهم احساس می کنم دیگر به مطالعه نیاز ندارم دو شخصیتی می شوم

من و اطرافیانم

حریم خصوصی ام در خطر است. ظرفیت ارتباطم با دیگران پر می شود.

من و جامعه ام

به جاسوسی اجتماعی دشمن کمک می کنم . یک حلقه از جاسوسی زنجیره ای دشمن خواهم شد. یک جامعه سرگرم و غافل خواهیم داشت . نظام اطلاع رسانی دشمن را کامل می کنم

اندکی تأمل در آسیب های شبکه های اجتماعی تلفن همراه

با رواج گوشی های لمسی پیشرفته در بازار، خرید این گوشی ها توسط خانواده ها و بخصوص جوانان و نوجوانان روز به روز در حال افزایش است. امروزه جوانان برای سرگرم شدن واز همه مهمتر استفاده از اینترنت به سمت خرید این نوع از

گوشی ها می روند. با رواج این گوشی ها، برنامه های مختلفی برای آن توسط شرکت های مختلف طراحی و در دسترس عموم قرار داده می شود. یک بُعد از این نرم افزارها، نرم افزار های مربوط به شبکه های اجتماعی از قبیل: **وایبر، واتساپ، لاین، تانگو و ...** می باشد.

این نرم افزار ها در کمترین زمان، در بین جوانان ما جا باز کردند و وقت زیادی را از جوانان ما می گیرد. به طوری که هر وقت، زمان آزادی را پیدا می کنند سریعاً مشغول استفاده از این نرم افزارها می شوند به طوری که گاهی در سر سفره غذا نیز مشاهده می شود که مشغول استفاده از آن هستند! **مسلماً این گونه نرم افزارها اگر سود داشته باشند از آسیب هایی نیز برخوردار هستند.**

و حال مواردی از این آسیب ها را ذکر می کنیم:

– مهمترین آسیب، اعتیاد به این نرم افزارها می باشد که فرد را از لحاظ روحی و جسمی درگیر خود می کند.

– ایجاد اختلاف در بین روابط همسر که گاهی منجر به ایجاد کدورت، بدبینی و حتی شاید منجر به طلاق شود!

– عدم ارتباط موثر فرزندان با جامعه به ویژه خانواده که گاهی شاهد این هستیم که فرزند دچار مشکلاتی در ارتباط با خانواده می شود.

– ابراز احساسات در شبکه های اجتماعی گاهی موجب وابستگی و عشق های مجازی می شود که موجب اضطراب، استرس در فرد و مستعد سایر بیماری های روحی و جسمی می شود.

– انحطاط فکری جوانان و هدف قرار دادن دین، اعتقاد و شبهه افکنی در شبکه های اجتماعی که موجب ایجاد شک و شبهه در ذهن جوانان می شود.

– ترویج مسائل غیر اخلاقی و برخی از مسائل سیاسی، اجتماعی، فرهنگی در قالب تخریب و فرافکنی موجب آشفته گی ذهنی جوانان می شود. که **برخی از مسائل نیز به صورت سازماندهی شده توسط معاندین انقلاب و دشمنان نظام خوراک این شبکه ها می باشد.**

راهکار:

اما برای کاهش آسیب های این شبکه های اجتماعی می توان گفت که خانواده ها نقش بسزائی دارند که می توانند با تشریح آسیب های شبکه های اجتماعی به فرزندان خود از بروز چنین مسائلی جلوگیری کنند.

خدایا هر چند وقت یکبار به من یادآوری کن:

نامحرم نامحرم است، چه در دنیای حقیقی و چه در دنیای مجازی
یادمان بینداز فاطمه (س) را که از نایبنا رو می پوشاند.

چگونگی کمک کردن به فرزندان در فضای مجازی

- ❖ والدین لازم است که اطلاعات بیشتری در مورد وسایل و فضاهای ارتباطی همچون رایانه، اینترنت و گوشی های هوشمند داشته باشند و همچنین مهارت خود را در استفاده از آن افزایش دهند.
- ❖ والدین باید فعالیت های متناسب با سن و رشد فرزندان خود را معین کنند؛ به عنوان مثال کودکان دبستانی نیاز به نظارت مستقیم و همچنین هشدار مداوم در مورد تبلیغات و ورود به اتاق های چت دارند.
- ❖ لازم است که به نوجوانان یادآوری کرد که نکات ایمنی در اینترنت و مدت استفاده از آن را رعایت کنند.
- ❖ اجازه ورود به اتاق گفت و گوی مجازی برای فرزندان تنها با نظارت والدین باید صورت بگیرد.
- ❖ والدین باید همراه با فرزندان خود از اینترنت استفاده کنند و با هم سایت ها و پایگاه ها را جستجو کنند .
- ❖ در زمان استفاده از اینترنت، والدین باید الگوی خوبی برای فرزند خود باشند و زمان استفاده را به هدفی مشخص و ویژه محدود کنند.
- ❖ برای نظارت بهتر و آسان تر والدین بر کودکان، باید رایانه را در محلی عمومی و قابل دسترس برای همگان قرار داد.
- ❖ یکی از توانایی های مرورگرهای اینترنت، این است که والدین قادر خواهند بود که با تغییر در تنظیمات مرورگرها، تعداد محدودی سایت را آن هم بر اساس نیاز فرزندان، در اختیار فرزند خود قرار بدهند و سایت های دیگری که مضر هستند، از دسترس خارج کنند.
- ❖ زمانی هم برای ورزش و تفریح در خارج از خانه برای فرزندان باید اختصاص داد، تا از این طریق، علاوه بر تخلیه انرژی و هیجانات و همچنین ایجاد سلامتی و نشاط فرزندان، از آسیب های احتمالی جسمانی استفاده از رایانه بر حذر ماند.

آسیب ها و خطرات شبکه های اجتماعی

آسیب ها و خطرات استفاده از نسل نوبین شبکه های اجتماعی آنقدر فراگیر می باشد که شامل آسیب های فردی، اجتماعی، خانوادگی، امنیتی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و دینی می شود که در این مجال فرصت ذکر همه آنها نمی باشد اما به عنوان نمونه به برخی از آنها اشاره می شود.

افت تحصیلی دانش آموزان، سرقت اطلاعات کاربران، اتلاف وقت بدون فایده و یا با حداقل فایده، برانگیختن نیازهای کاذب، اعتیاد به اینترنت، از دست دادن قدرت تمرکز و خرد و اندیشه، تاثیر منفی روی ساختار حافظه بلندمدت و کوتاه مدت انسان، افزایش سن ازدواج، نمایان شدن افراد به صورت تحریک آمیز و عریان، ترویج موسیقی مبتذل و رقص، به خطر افتادن حیثیت و آبروی افراد، ترویج ادیان و فرق انحرافی، فریفتگی به سرگرمی ها و عاداتهای ناسالم و مضر، کشیده شدن ارتباط های مجازی به ارتباط های خارج از عرف در فضای واقعی جامعه، ترویج اباحه گری، تزلزل بنیان خانواده و افزایش طلاق، خیانت همسران، فرار دختران از خانه، افزایش ارتباط با جنس مخالف و عادی سازی روابط نامشروع حتی برای متاهلین، سوء استفاده جنسی، تخریب هویت ملی، کاهش صله رحم، ترجیح مجاز بر حقیقت در تصمیم گیریها، انزوا از اجتماع واقعی و جذب به اجتماع مجازی، افزایش خطر ابتلا به افسردگی، به خطر افتادن حریم خصوصی، بی خوابی، از بین رفتن خلاقیت در افراد، افزایش احساس نیاز به توجه، ترویج افسار گسیخته شایعات و...از مواردی است که شیوع استفاده از این گونه نرم افزارها در پی دارد.

همراهی خانواده با فرزندان

یکی از آسیب های اینترنت، تنها بودن فرزندان در دنیای مجازی است. خانواده ها باید آگاه باشند که فرزندان خود را در فضای مجازی تنها نگذارند. همان طور که خانواده ها حساسیت ویژه ای در تنها نبودن دختر و پسر در محیط بیرون از خانه دارند، همان حساسیت را باید در فضای مجازی هم داشته باشند و نگذارند نوجوانان خود به تنهایی وارد دنیای مجازی شوند. رایانه و یا لبتاپ نباید دور از چشم اعضای خانواده باشد. برای عدم برانگیختن حساسیت نوجوانان در کنترل شدن، والدین می توانند رایانه را در فضایی باز و جلوی چشم اعضای خانواده بگذارند. استفاده از سیستم رایانه باید همگانی باشد. هر چند برخی نرم افزارها بری پنهان نگهداشتن اطلاعات و پوشه های شخص وجود دارد ولی اگر خانواده ها آگاهی کافی داشته باشند می توانند این موارد را هم کنترل نمایند. البته در این مورد خانواده باید صمیمیت خود را حفظ کند و فرزند حس نکند پدر و مادرش نقش پلیس در خانه را دارند.